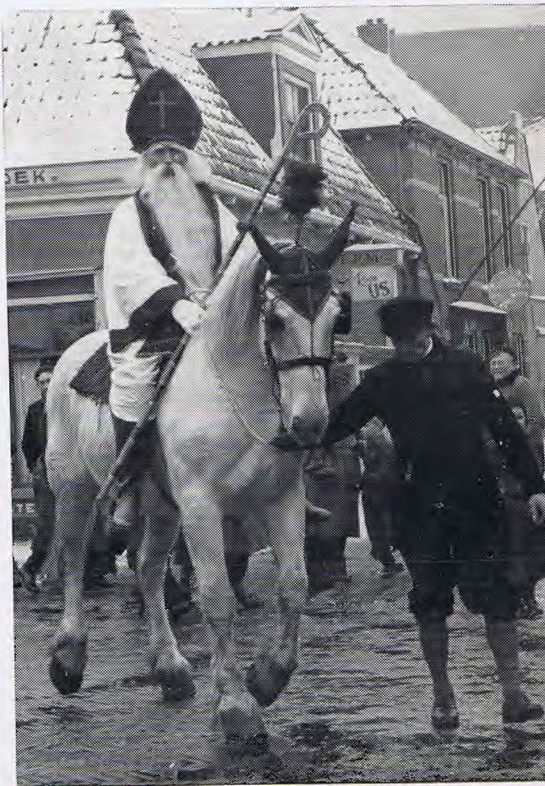

Dit is Friesland

Toeristisch maandblad - februari 1965

Dit is Friesland

Toeristisch maandblad van Friesland uitgegeven door uitgeverij Friesland te Grouw, in samenwerking met de Provinciale Friese Vereniging voor Vreemdelingenverkeer.

1e Jaargang No. 8 — Februari 1965

Dit blad ter bevordering van het toerisme en vooral gids voor de toerist in Friesland geeft een overzicht van wat deze provincie onderneemt en te bieden heeft. Het wordt verspreid in binnen- en buitenland bij: V.V.V.-kantoren, reisbureaus, horecabedrijven, scheepvaart- en luchtvaartmaatschappijen en andere vervoersondernemingen, bij verenigingen, particulieren en bedrijven.

Redactie:

Bas den Oudsten, Leeuwarden,
P. P. Verra, Directeur Provinciale Friese V.V.V., tel. 05100-2 40 02.

Mr G. F. W. Hartung, Leeuwarden
Mevr. G. Faber-Hornstra, Leeuwarden

Redactie-adres:

Provinciale Friese V.V.V., Stationsplein
2, Leeuwarden, tel 05100 - 2 40 02 (voor
informaties uitsluitend tel. 05100-24380).

Administratie en advertenties:

Postbus 10, Dokkum, tel. 05190-23 21

Abonnementsprijs f 5,— per jaar.

Buiten Nederland f 7,50.

Bij vooruitbetaling te voldoen op giro
1160117 van Uitg. Friesland te Grouw,
Parkstraat 20.

Losse nummers: f 0,60.

Druk: Schaafsma en Brouwer Dokkum

Foto omslag:

Zo rijdt St. Pieter op 21 februari door
Grouw.

Welkome
St. Pieter Geschenken !

Theeserviezen
Drinkserviezen o.a. Leerdam
Brabantia
Gero Zilmeta
Melitta
Arcopol en
Jena vuurvaste schalen
Tomado
Chroom Perculators
en Theepotten

Dit alles vindt u bij:

C. v. d. ZWAAG - Grouw
Parkstraat 6

Fa. A. BINK - GROUW
Raadhuisstraat 5 - Tel. 05662-3 80

★

Speciale
Zeilschoenen
Dunlop (antislip)
TRETORN enz.

★

Het adres voor

BETERE SCHOENEN

Bankstellen
Wandmeubels
losse Fauteuils
Salontafels
Eethoeken

In **vloerbedekking**
zijn wij ruim gesorteerd

Alles kunt u vinden bij:

Fa. IJSSELSTEIN
Grouw
Woninginrichting - Meubilering

Kinderdriewielers
Karretjes
Rolschaatsen
Noren en schaatsen
Huish. artikelen
Centrifuges etc.
Haarden en Oliestook

★

J. BOTTEMA
Hoofdstraat 26
Grouw

Het adres voor voordelig kopen !

In alle soorten

SCHOENEN

PANTOFFELS

LAARZEN

Lederwaren — Koffers — Actetassen — Week-
endtassen — Boodschaptassen — Luxe tassen —
Handtasjes — Portemonnees — Etui's — Porte-
feuilles — Leerwerk en schaatsen, Noorse schaat-
sen.

Schoenhandel Fa. K. de Groot - Grouw

Hoofdstraat 31 + 108 - Bij de Kerk

Voor een geschenk van blijvende waarde

slaagt u vast bij

RADIO DE GROOT - GROUW

Parkstraat

FEBRUARI . . . is de maand waarin u leuke cadeaus koopt
ter versteviging van sfeer en vriendschapsbanden.

Bij ons kunt u hiervoor terecht !

Parfums, Eau de Cologne, Lotions van bekende merken,
Zeepdozen voor Moeder

Nagelgarnituren, kapstellen, parfumverstuivers, make-up-
beursjes in Skai enz. voor dochter en zus.

Aftershave, haarlotion, zeep en een ruime keus in toilettas-
sen, overhemdtassen voor Vader en zoon.

PARFUMERIE **COR BOS** Halbertsma's Plein 11 - GROUW

WAARDEVOLLE ST. PIETER CADEAUS

worden gekocht bij:

het grootst gesorteerde magazijn

„It Beaken”

M. S. Douma - Grouw - Telefoon 05662 - 3 53

Hoe zorgelijk de financiële situatie waarin de nederlandse gemeenten verkeren, ook is: die in midden- en zuid-Friesland mogen in een opzicht niet klagen: ze liggen in het mooiste watersportgebied van West-Europa. Dat betekent met het inkrimpen van de afstanden door betere wegen en sneller verkeersmiddelen ook een groeiend vreemdelingenverkeer. Ondanks de gunstige ligging van nature, dienen de watersportgemeenten het een en ander te doen om de vreemdelingen op te vangen. Daarom werken de Friese watersportgemeenten samen in de Marrekrite, met het oog op coördinatie en planning en daarom werken ook de gemeenten Ilaarderadeel, Tietjerksteradeel en Smallingerland samen omdat ze alledrie in midden-Friesland liggen. Aan een van die gemeenten, namelijk Ilaarderadeel, wordt in dit nummer van „Dit is Friesland“ extra aandacht besteed en dan speciaal aan Grouw omdat dit watersportcentrum in februari niet wordt bezocht door watersporters, maar wel door Sint Pieter, een Sinterklaasachtige man, een unieke verschijning. In bijgaand artikel schrijft om te beginnen burgemeester K. J. Vrijling, zelf een enthousiast watersporter en een fenomenaal visser, over het recreatieve hebben en houden van Grouw en omgeving.

Burgemeester K. J. Vrijling

Daar ligt Grouw te liggen en iedereen heeft er altijd gelijk

Grouw in de zomer en Grouw in de winter als er ijs is, dat zijn twee attracties voor de recreatie van geest en lichaam. Dit is zo maar een algemene aanduiding om een begin te vinden voor een artikel over Grouw. Want iedereen, die ooit met Grouw als basis aan water- of ijsport heeft gedaan, weet voor altijd dat hij van een hoofdgerecht van recreatieve geneugten heeft geproefd. En een lekkerbek vergeet een goede tafel niet. Grouw ligt daar te liggen in het hart van Friesland's mooiste waterland. Het is grijs van ouderdom en toch springlevend en vol dynamiek. Zijn oeroude, stijlvolle St. Pieter, draagt met monumentale waardigheid de vele eeuwen, die over dit dorp — begonnen als vestigingsplaats voor vissers en schippers — zijn heen getrokken. Met gezegende handen en vër vooruitziende blik, heeft

Moeder Natuur het waterlandschap rondom Grouw gevouwen tot rust- en ontspanningsoord voor de opgejaagde mens in de geïndustrialiseerde maatschappij van nu en in de toekomst.

Dat is Grouw. Water en weiden, ruimte en wind, boen en steigers, ijsvakten en vergezichten. Startplaats, controlepunt en pleisterplaats voor zeilers, motorbootvaarders en schaatsenrijders. In Grouw heeft iedereen altijd gelijk, wanneer hij doet wat hij het liefste doen wil, mits hij anderen maar niet lastig valt. En Grouw heeft veel te doen voor mensen, die iets 't liefste willen doen: vaarders en hengelaars, schaatsenrijders en eierenzoekers, vogelbeschermers en amateurfotografen, zwervers door een ruig waterland en bedaarde kijkers aan de kade en de meer-oever. Zij vinden er allemaal een royale plaats aan een goed gevulde recreatieve tafel. Ongeacht of zij er komen om te wonen of om hun vakantie te bevesten.

Er zijn maar twee dagen in het jaar dat Grouw en

zijn water vol zitten, werkelijk propvol. Dat is met het skûtsjesilen. Als de oude vrachtschepen, fraai van lijn, met hun geweldige masten, kolossale zeilen en tien- tot twaalfkoppige bemanning het water van Pikmeer en Wijde Ee in beroering brengen. Elegante zwaargewichten, bekwaam geleid door het vakmanschap van oude schipperskunst. Dan herleeft een voorbije tijd, vergane glorie komt opnieuw tot leven en de duizenden langs de oevers beleven in een sfeer van voelbare spanning en bewondering, de hunkering naar een geromantiseerd verleden, die in iedere mens aanwezig is.

Verscheidenheid

Het is niet de hoeveelheid water en de hoeveelheid landelijke ruimte, waardoor Grouw, bijna 4000 zielen tellend hoofddorp van de gemeente Idaarderaardeel, bij zovelen het verlangen oproept er te wonen of er zijn vakantie door te

Het karakteristieke raadhuys van Grouw herbergt een oudheidkamer in de kelders.

In Grouw heeft iedereen altijd gelijk wanneer hij doet wat hij het liefste doen wil, nou ja, bijna altijd.

brengen. Het is ook niet het levendige karakter van Grouw, enerzijds gevormd door zijn verscheidenheid aan inkomstenbronnen (industrie en recreatie, middenstand en landbouw, botenbouwers en zeilmakers, hotels en restaurants, botenverhuurders en motorenherstellers, aannemers, rondvaartbedrijf en watertaxi), anderzijds gevormd door zijn verrassende structuur als woonoord (smalle steegjes, verrassende doorbraken, een sfeervolle dorpskom, een aantrekkelijk uitbreidingsplan). Het is noch het niveau van zijn cultureel verenigingsleven; welk dorp van deze omvang presteert het om ieder jaar uit eigen kracht (schrijven, componeren, regiseren en spelen) een origineel St. Pietersprookje ten tonele te voeren, dat berstens volle zalen trekt! Het is evenmin zijn intense belangstelling voor de vogelbescherming, noch zijn drang naar de wedstrijdsport.

Wat maakt Grouw dan wél tot dat aantrekkelijke dorp voor zijn bewoners en de recreatiezoekenden? Dat is die merkwaardige, die gelukkig uitgevallen mengeling van alle bovengenoemde typische kenmerken, die niet ieder voor zich, maar wel allen tezamen het woon- en recreatieoord Grouw vormen. Het is een bont patroon van op gelukkige wijze door elkaar geweven eigenschappen. Dat is Grouw en omgeving. Het is een dorp aan de rand van een (grotendeels beschermd) natuurlandschap, waarin een uitverkoren watersportgebied is gelegen.

Recreatieve uitrusting

In dat natuurlandschap heeft het zijn recreatieve uitrusting verzorgd. Aan de steigers in het Pikmeer en langs de kade is plaats voor honderden boten. Zijn recreatieoord „Yn 'e lijtje” (74 volledig ingerichte bungalows, kampeer-

en caravanterreinen, speelweide voor kleuters, steigers en karakteristieke recreatiezaal) is het grootste recreatieoord aan het water van Nederland. In zijn jachthavens zijn overdekte ligplaatsen (van 7 tot 25 meter lengte) aanwezig voor bijna 600 boten. De bedrijven die grote en kleine jachten verhuren, hebben een jaren oude naam door het gehele land. Geen jeugdherberg aan het water trekt zoveel jongeren dan „Oer 't hout” in Grouw. Langs de steigers van dit dorp, ligt het kleine jeugdbootje van enkele honderden gulden naast het luxueuze motorjacht, dat enkele tonnen heeft gekost. Dat is Grouw. De uitersten ontmoeten er elkaar en verpozen zich ongedwongen naast elkaar. Want in Grouw heeft iedereen altijd gelijk, als hij doet wat hem het liefste is. Maar hij moet anderen niet lastig vallen.

Houden zo . . .

Er is een héél belangrijke vraag: hoe houden wij dit natuurlandschap, waarin een uniek watersportgebied is gelegen, zo fraai en ongeschonden mogelijk? Dit geweldige gebied, dat zich uitstrekt tussen het Pikmeer bij Grouw en het kilometers verder gelegen Bergumermeer. Deze grote ruimte, waarin de naar rust en ontspanning zoekende mens zich kan recreëren, ligt in de gemeenten Idaarderadeel (Grouw), Smalingerland (Drachten) en Tietjerksteradeel (Bergum). Ten behoeve van dit bezit hebben de drie gemeentebesturen een gemeenschappelijk recreatieplan laten opstellen. Het is een gezamenlijke en gecoördineerde richtlijn voor deze en de komende jaren. Er is in aangegeven welke ontwikkelingen in dit ge-

**VÓÓR 15 JULI
OF NÁ 15 AUG.**

MET VACANTIE !

bied nog wenselijk zijn en waar die het beste kunnen plaatsvinden. Het plan is tevens een soort verzekering tegen ongecoördineerd optreden van de gemeentebesturen, tengevolge van het simpele feit, dat de een niet weet wat de andere doet of van plan is. Maar — héél belangrijk! — het plan geeft ook zeer grote delen van het gebied aan, waar de situatie blijven moet zoals zij is: ongerepte waterlandschappen. Oude prachtige vaarwegen, die in het verleden door kunstmatig ingrijpen of door verwaarlozing buitengebruik zijn geraakt, zijn in het recreatieplan van de drie gemeenten opnieuw opgenomen met de bedoeling, die in de toekomst weer te herstellen ter verrijking van Frieslands lage midden.

Vuilnisman te water

Hun zorg tevens uitstrekkend over de bestrijding van de watervervuiling, hebben dezelfde drie gemeenten ook een gemeenschappelijke vuilophaaldienst te water ingesteld. Te beginnen met dit jaar worden alle eigenaren van woonschepen en zomerhuisjes (en tevens de huurders) verplicht tot het gebruik van vuilnisemmers voor hun afval. Iedere week zal de vuilnisboot de volle emmers voor lege komen verwisselen.

Zo is ook bij gemeenschappelijk initiatief van de drie gemeenten, gelegen in het mooiste watersportgebied van West-Europa, de waakzame hand uitgestrekt over zowel de conservering van dit kostbare bezit, als de behoedzame en gecoördineerde ontwikkeling en verrijking ervan en de hygiëne.

In Grouw hijsen 1000-den de zeilen en wie het niet kan, wordt het op de zeilscholen desgewenst snel geleerd.

★

Foto linksboven: Tot de recreatieve uitrusting van Grouw behoort ook deze „kantine” bij het vakantieoord „Yn 'e Lijte”.

St. Pieter (broer van St. Nicolaas) op 20 februari in Grouw

Kerkvoogd voor 25ste maal in functie op uniek feest

Wie ondanks minstens vijfduizend Sinterklazen het goed Nederlandse Sint Nicolaasfeest heeft gemist omdat hij op de goedheilig man reeds lang is uitgekeken of om welke reden dan ook, kan in februari (de 21ste!) in Grouw terecht, want daar komt op die dag een figuur aan, die bij eerste oogopslag sprekend lijkt op de aloude bisschop van Myra, namelijk Sint Pieter. Wanneer de wateren rond Grouw open liggen komt hij ook per boot aan, ligt er sneeuw, dan arriveert Sint Pieter per arreslee en hij heeft ongeveer dezelfde oogmerken als Sinterklaas: hij beoordeelt de mensheid naar goede en kwade daden, naar gehoorzaamheid aan de geschreven en ongeschreven wetten en voorschriften en hij houdt een toespraak, nadat hij door de burgemeester is ontgen.

De feesten van Sint Nicolaas en van Sint Pieter lijken evenveel op elkaar als de figuren naar wie die feesten genoemd zijn, maar Sint Pieter is een unieke figuur, een wat mysterieuze ook, want niemand weet zelfs hoe oud hij is. Het Sint Pieterfeest is wellicht zo oud als Grouw zelf en het is niet precies te zeggen waar het vandaan komt. Misschien is het te herleiden tot de tijd toen Grouw nog een dorp was van vissers, dat nogal geïsoleerd in het wijde waterland lag en Sint Pieter was immers de beschermheilige van die vissers. Sint Pieter heeft er in zijn verschijning aan Grouw heel lang anders uitgezien dan nu. Omstreeks een eeuw geleden verscheen hij in een afschrikwekkende vermomming, met een ketting aan z'n been en met een zak op z'n rug, als een gestalte, die waarschijnlijk te maken had met het oeroude bijgeloof ten aanzien van het bestaan van boze geesten en met de gebruiken om die te weren, waarvan er diverse in Friesland zijn overgebleven, variërend van het Sint Thomasluiden in december tot en met

het driemaal rond de kerk dragen van het stoffelijk overschot van overledenen bij begrafenissen waarbij dan de klok tijdens de hele ommegang blijft luiden. Hoe dat ook zij, sinds het begin van deze eeuw verschijnt Sint Pieter met tabberd en mijter en in een witte mantel, waarmee hij zich dus van Sint Nicolaas onderscheidt.

Aanvankelijk ging hij nog tevoet door het dorp, maar later zijn er een paard en een zwarte knecht bijgekomen. Volgens een vast en zeker verzonnen maar daarom niet minder mooi verhaal, zijn Sint Nicolaas en Sint Pieter van huis uit broers en in het grijs verleden zouden ze rond vijf december altijd samen naar Nederland zijn gekomen om pakjes uit te delen. Op een keer kregen ze evenwel ruzie op de driesprong bij Irnsum. Sint Nicolaas wilde eerst recht door naar Leeuwarden en Sint Pieter ging liever rechtsaf naar Grouw. Beide Sinten hielden het been stijf en de ruzie liep zo

. . . en wanneer er sneeuw ligt komt „kerkvoogd Sint Pieter“ per arreslee . . .

hoog, dat daar op die driesprong een eind kwam aan de charitatieve gemeenschap. Sint Nicolaas nam alle pakjes mee en ging door naar de Friese hoofdstad, Sint Pieter reisde terug naar Spanje, keerde terug met andere geschenken en begon op die manier een eenmanszaakje in Grouw, dat natuurlijk door Sint Nicolaas was overgeslagen. Door al dat gereis kwam Sint Pieter pas op 21 februari in Grouw terug en zodoende . . .

Eeuwenlang heeft Sinterklaas in Grouw geen been aan de grond gekregen, ook niet toen zijn woede bekoeld was en hij eigenlijk wel zou willen. Grouw had met Sint Pieter zijn eigen unieke stuk winterfolklore. De bakkers maakten

Sint Pieterkoeken en de Grouwster moeders maakten „strou“ een soort Jan in de zak. En een oud Fries Sint Pieterrijmpje zegt nog:

*„Sint Pietersdei,
dan grienet de wei,
dan bakt mem strou,
dan keallet de kou,
dan leit de hin,
dan hat de húsman syn sin.“*

En zo is het: wanneer het Sint Pieter is, dan beginnen de weilanden al te groenen, dan kalven de kocien, dan leggen de kippen, maar — en dat staat niet in het rijm — dan weten de watersporters dat het nog maar een week of wat duurt of in de boothuizen wordt

★

*Grouw in de dagen
waarin St. Pieter
verwacht wordt . . .*

weer gehamerd, geschraapt en geverfd aan vele schepen, dan ontwaakt het hart van de watersporter.

Trouwens, de Sint Pieterkoeken en het hele Sint Pieterfeest wordt ook in Grouw al voorafgegaan door een bescheiden Sinterklaasfeest met boter- en chocoladeletters en met speculaas. Langzamerhand is het zover dat Grouw eigenlijk tweemaal per jaar Sinterklaasfeest speelt. Maar Sint Pieter blijft de man, die echt bij Grouw past en wie Sint Pieter zegt, zegt tegelijk Bartele de Leeuw, behalve misschien de kleine kinderen, die nog een mandje klaarzetten waar Sint Pieter de geschenken

in kan doen. Maar het is een feit: de president-kerkvoogd van de hervormde kerk is dit jaar voor de vijftiengste maal Sint Pieter. Voor de laatste maal ook overigens, want hij vindt het nu welletjes. Hij heeft een jaar ontbroken omdat zijn trouwe schimmel minder trouw bleek en hem traptte. Volgens zeggen is deze kerkvoogd als de echte Sint Pieter te herkennen aan een lidteken op zijn wang. Wie hem nog wil zien in de vervulling van zijn ambt kan op 20 februari 's middags om twee uur terecht, en kan tegelijk iets van het Sint Pietersprookje, dat elk jaar wordt opgevoerd, meenemen.

Watertaxichauffeur

Jan Leistra

even bekend

als St. Pieter

Zo kennen duizenden Jan Leistra . . .

Sedert meer dan 35 jaar heeft Grouw zijn watertaxi, met bijbehorende watertaxichauffeur: Jan Leistra. Hij doorkruist vrijwel dagelijks de wateren rond Grouw en heeft vele jaren een onmisbare schakel gevormd tussen Grouw en de boeren van bijvoorbeeld de Bird, die vele jaren, voor er een pontje werd ingelegd, volkomen geïsoleerd waren. Hij kent elk slotje in het merengebied, moppert dat er met de bedijking van de Bird een paar werden afgesloten, zoals de Borgsloot, is verheugd dat men die eigenlijk weer open wil hebben en leeft nog altijd voor en van het water, want hij is ook botenverhuurder. Hij heeft altijd gevaren met schoolkinderen, boeren en boerinnen, met de dok-

ter en de dierenarts, voor bruiloften en begrafenissen. Hij heeft gevaren voor Sint Pieter en voor zichzelf en hij kan over die inmiddels al oude tijd van in isolement levende mensen in het wijde waterland veel vertellen, als hij wil. „Ik ben net wonderolie, ze kunnen mij overal voor gebruiken,” zegt hij. Het is allemaal begonnen toen Leistra als jonge jongen een oude aanhangmotor kocht voor twaalf en een halve gulden. Hij laptte het ding op, bevestigde hem aan zijn schouw en hing een bordje aan het vaartuig met de laconieke kreet „Taxi”. Sommigen grinnikten, maar de boeren van de Bird en Syteburen niet. Leistra had in het begin moeilijke jaren doch langzaam maar zeker ging

De pont die de Bird met het vasteland verbindt deed de mogelijkheden voor de water-taxi inkrimpen, maar ontsloot dit gebied ook voor de toerist en Jan Leistra heeft het druk genoeg.

★

stond er een Friese vlag op de taxi van Leistra, was er iets niet in orde, dan wapperde de vlag van de Grouwster Watersportvereniging. En, wanneer de talrijke onderduikers in het merengebied Leistra nodig hadden, dan hesen

zijn taxi onverbrekkelijk bij Grouw horen. Als die taxi er niet geweest was hadden vele kinderen van de afgelegen boerderijen niet naar school gekund, hadden zieken niet vervoerd kunnen worden en de dierenarts had niemand gehad om al zijn hoeden en handschoenen, die hij her en der vergat weer op te pikken. En de onderduikers zouden in de oorlog niet hebben geweten of er goed of verkeerd volk over het water zwierf. Want, was alles goed, dan

zij een witte vlag. Dat waren roemruchte dagen voor de watertaxi. Nu is de Bird grotendeels uit zijn isolement verlost door een pont over het Margrietkanaal, al vaart die pont niet dag en nacht tot ergernis van de Birdbewoners. Leistra ziet in die pont en de afsluiting van een paar sloten zoiets als broodroof, maar hij heeft het druk genoeg, vooral in de zomer. Want de bezoekers van Grouw weten hem te vinden. Wie varen wil kan bij hem een boot huren, maar wie het merengebied op het mooist wil zien, neemt de watertaxichauffeur Leistra ook mee . . .

Lyts Frisia unieke vereniging

De jeugd van Grouw wordt al vroeg vertrouwd gemaakt met het water en ook met de geheimen van zeilschepen en zeilen. Daar zorgt ook de zeilvereniging Lyts Frisia voor, die elk jaar wedstrijden organiseert voor modelscheepjes en zo een unieke zeilvereniging is.

Halbertsma
Grouw

TELEFOON 05662 - 5 41 *

Deuren
Pallets
Kisten

Grouw en de Halbertsma's horen bij elkaar

Geslacht van dichters, predikanten en fabrikanten

Het silhouet van Grouw wordt voornamelijk bepaald door de Sint Pieterstoren en door de hoge schoorsteen of — 's avonds — de gifgroene neonletters van Halbertsma's Fabrieken voor Houtbewerking N.V. Dat is eigenlijk min of meer symbolisch, want Grouw is in de loop der eeuwen het dorp van Sint Pieter en ook het dorp van de Halbertsma's geworden. In Grouw (en daar niet alleen) zijn er de bewijzen van te vinden, dat de Halbertsma's door de eeuwen heen lieden met romantische en zakelijke inslag zijn geweest. Halbertsma's fabrieken in Grouw zijn het voorbeeld van die zakelijkheid. Het is de voornaamste industrie met 700 werkers. En dan zijn er nog nevenbedrijven in Groningen, Leeuwarden, Hoorn, Lemmer, met nog een nederzetting in Brussel, waar in totaal ook nog eens 300 mensen werken. De romantische en diep menselijke eigenschappen van het geslacht komen naar voren in figuren als de vermaarde schrijver-theoloog dr Joost Halbertsma en de medicus-schrijver-dichter dr Eeltsje Halbertsma die Friesland menig lied gaf, dat hij dichtte wanneer hij weer eens langs zijn patiënten in het mereengebied had gezworven. Ter her-

innering aan de schrijvers zijn er in het huidige postkantoor dat hun geboortehuis is enkele gedenksteden en Grouw heeft niet voor niets dokter Eeltsje een

dr Eeltsje Halbertsma befaamd medicus en Fries dichter.

borstbeeld gegeven. Die gifgroene letters en die hoge schoorsteen van het houtbedrijf zijn de symbolen van de zakelijke inslag van het geslacht dat voortkomt uit een familie van lakenkopers in Ee aan de Lauwerszee. De deur, die u achter u dichttrekt voordat u naar Grouw gaat, komt wellicht uit Grouw. De kisten met appels en peren op de groentekar, komen uit Grouw, een deel van uw meubels is ongetwijfeld gemaakt van meubelplaat dat in Grouw vervaardigd werd. Want, Halbertsma maakt kisten waarin gecondenseerde melk of boter of kaas wordt verzonden, exportkratten voor aardappels, alle mogelijke industriekisten, deuren in alle mogelijke soorten en uitvoeringen, lijstwerk, kast- en kaasplanken, en diverse andere materialen voor de bouwnijverheid.

Het is in feite allemaal begonnen met de boterhandel waarmee de familie Halbertsma in Grouw te maken had.

Dat hield ook een dagelijkse confrontatie in met het botervat dat per schip werd vervoerd en waarvan de bovenste hoepels na aankomst werden losgeslagen zodat het vat een waaivorm kreeg waardoor de inhoud gemakkelijker op de weegschalen gezet kon worden. Nadeel was dat veel hoepels door het losslaan braken. Zo kwam de Grouwster boterhandel op het idee om hoepels te gaan leveren en in het begin van de vorige eeuw begon Binnert Halbertsma een handel in kuiphout. Er werden in die tijd duigen gekloofd uit Rigase kluften. Duigen, bodems, deksels en hoepels, die nog dikwijls in het zuiden van het land uit twijg gemaakt werden, werden geleverd aan de kuipers, die in het voorjaar naar Grouw kwamen.

In 1891 werd Pieter Goslik Halbertsma fabrikant. Hij maakte alle onderdelen voor de kuipers en het duurde niet lang of hij produceerde in een fabriekje dat in de tuin van zijn huis was gebouwd ook kisten voor de verzending van kaas en lijnkoeken. In 1900 kwam er een afdeling voor de verwerking van populierenhout bij, het assortiment kisten groeide, het bedrijf was telkens weer te klein, het werd in de loop der jaren uitgebreid aan de dorpskant van Grouw waar ruim een halve eeuw geleden nog het water van de Grou stroomde. Er volgde een vestiging in Leeuwarden en later in Hoorn, bedrijven in Lemmer en Groningen werden gekocht.

Ofschoon het er bij een globale beschouwing ten aanzien van de groei van het bedrijf, dat nu aan de overkant van de Grou nog aanzienlijk groter is dan aan de kant waar eens het eerste bedrijfje in de tuin stond, de schijn van heeft dat er nauwelijks moeilijkheden waren, is niets minder waar. Steeds weer waren dure machines nodig, steeds weer veranderden de produkten. Twee wereldoorlogen leverden enorme vraagstukken op, concurrentie stelde zware eisen. Niettemin bleef het bedrijf groeien. De reusachtige voorraden, bij de fabriekscomplexen, het zoemen van de machines, de coasters die met hout uit de Scandinavische landen tot voor Halbertsma's loswal komen en de trailers met eindprodukten die het fabrieksterrein afrijden, zijn daar de bewijzen van. De geschiedenis van het bedrijf is een stukje vroege Friese industrialisatie en is even nauw aan Grouw verbonden als de watersport.

Op deze luchtfoto is duidelijk te zien hoe het initiatief van een handelaar in botervaten uitgroeide tot een omvangrijk bedrijf van een reeks houtprodukten, variërend van kisten tot deuren.

(Foto: KLM Aerocarte N.V.)

Hotel „Oostergoo” - Grouw **in een dorado voor watersport**

Restaurant van de eerste rang met specialiteiten

Terrassen aan het water

Kamers met privé bad en douche

Telefoon 05662 - 3 09

Dit in Friesland

maandagenda
voor februari

St. ANNA PAROCHIE

10 Kultureel Centrum Concert door het Frysk Orkest. 20.00 uur.

ARUM

26 N.H. Kerk Concert door het Frysk Orkest. 19.30 uur.

BERGUM

11 De Pleats Concert door het Frysk Orkest. 19.30 uur.
16 De Pleats Uitvoering Volksonderwijs m.m.v. Tetman
de Vries. 20.00 uur.

BUITENPOST

25 N.H. Kerk Concert door het Frysk Orkest. 19.30 uur.

DOKKUM

2 Bolwerk Biljartwedstrijden. 19.00 uur.
4 " Uitvoering Muziekvereniging Oranje. 20.00 uur.
9 " Zendingavond Geref. Kerk. 20.00 uur.
10 " Kulturele Kring N.O. Friesland. 19.45 uur.
13 " Chr. Filmdienst. 20.00 uur.
19 " M.C. De Stormvogels, Oriëntatiewandeltocht. 20.00 uur.
20 " Damtoernooi. v.m. 9.00 uur.

op vr, za

zo en wo Harmonie

18 " Filmvoorstellingen.
Feestelijke bijeenkomst Dokkumer Bestuur-
dersbond. 20.00 uur.
23 " Kunst aan Allen. 20.00 uur.
Admiraliteitshuis Dit museum is dagelijks geopend van 14.00—17.00 uur.

DRACHTEN

2 Lawei Toneelavond Beatrixoord. 20.00 uur.
3 " L.T.S. schoolconcert. 15.00 uur.
4 " Filmavond georganiseerd door reisbureau
„De Vrije Wereld”. 20.00 uur.
8 " U.T.S. schoolconcert. 15.30 uur.
10 " Filmavond van de Ned. Reisvereniging. 19.30 uur.
16 " Toneelavond van het Plaatselijk Belang. 20.00 uur.
18 " Concert door het Frysk Orkest. 20.00 uur.
20 " Toneelgroep „Theater”. 20.00 uur.
23 " Uitvoering Ned. Danstheater, voor scholieren
14.00—16.00 uur; voor volwassenen 20.00 uur.

25	„	Chr. L.T.S. schoolconcert.	19.30 uur.
26	„	Grote feestavond van de Chr. Kweekschool.	20.00 uur.
	Oudheidkamer	Geopend: woensdag en zaterdag 14.00—16.00 uur. Verder op aanvraag.	
	Bioscoop	Voorstellingen alle dagen, behalve maandag.	

FERWERD

24	N.H. Kerk	Concert door het Frysk Orkest.	19.30 uur.
----	-----------	--------------------------------	------------

GERKESKLOOSTER

12		Zangfestival van de Fed. van Muziek- en Zangverenigingen in Achtkarspelen.	
----	--	--	--

GROUW

20		St. Pieterfeest (verwant aan het St. Nic.feest).	
----	--	--	--

HEERENVEEN

19	R.K. Kerk	Concert door het Frysk Orkest met begeleiding van het toonkunstkoor Heerenveen.	20.00 uur.
3	Schouwburg	Tiktak-show.	20.00 uur.
12	„	Toneelavond van de Heerenveense Visclub.	20.00 uur.
17	„	Op uitnodiging van het Heerenveens toneel optreden toneelgroep „Theater”.	20.00 uur.
23	„	Filmavond door de Ned. Reisvereniging.	20.00 uur.
25	„	Toneelavond door de Fryske Krite.	20.00 uur.
27	„	R.K. Carnaval.	20.00 uur.
7, 21	„	Dansavonden.	19.30 uur.

KOUDUM

23	N.H. Kerk	Concert door het Frysk Orkest.	19.30 uur.
----	-----------	--------------------------------	------------

KOOTSTERTILLE

26		Solistenconcours van de Fed. van Muziek- en Zangverenigingen in Achtkarspelen.	
----	--	--	--

LEEWARDEN

1	Harmonie	Kunst Aan Allen. Optreden Nieuw Rotterdams Toneel.	20.00 uur.
4	„	Concert door het Frysk Orkest; gastdirigent Leo Pappenheim; Willem Noske, viool.	20.00 uur.
6	„	Kunst Aan Allen. Nationaal Ballet met begeleiding van het Frysk Orkest.	20.00 uur.
7	„	Thé Dansante, dansschool Hub Adema.	15.00 uur.
7	„	Soirée Dansante.	20.00 uur.
10, 11	„	Concours Chr. Bond Harmonie- en Fanfarekorpsen.	9.00 uur.
13, 14	„	Uitvoering Hoofdstad Operette, stuk „Frühling in Wien”.	20.00 uur.
17	„	Concert door het Frysk Orkest m.m.v. Maurice Raskin, viool.	20.00 uur.
20	„	Dansavond van schoolclub R.H.B.S.	20.00 uur.

21	„	Soirée Dansante m.m.v. The Rythm Kings.	20.00 uur.
23, 24	„	Operagezelschap „Forum”.	20.00 uur.
28	„	Soirée Dansante m.m.v. Het Aronde Kwintet.	20.00 uur.
7	Zalen Schaaf	Uitvoering van gymnastiekver. Wilskracht.	20.00 uur.
17	„ „	Bedrijfsschaaktoernooi.	19.30 uur.
28	„ „	Carnaval.	20.00 uur.
6	De Beurs	Jeugdontspanningscomité: Finale licht muziekfestival.	20.00 uur.
27	„ „	R.K. Carnavalscommissie 1962 organiseert een kindercarnaval.	14.30 uur.
10	Gebouw Irene	Lezing van de Chr. Krite.	20.00 uur.
18	„ „	Ned. Bond van Plattelandsvrouwen. Mevr. Elema-Bakker bespreekt het boek „Juwelen en mensen” van M. A. Gans.	14.00 uur.
10	Tivoli (Huizum)	Filmavond van „It alde doarp”.	20.00 uur.
14, 25, 28	„	Dansavonden.	20.00 uur.
13	Clubgeb. Het Westen	Instuif (sokkenbal).	20.00 uur.
13 en 20	Hotel Van Dellen	Wedstrijden Fries dammen. v.m.	10.00 uur.
25	Kantine R.H.B.S.	Lezing van Henri Villenois over „L’architecture moderne en France”.	20.00 uur.
20	Groene Weide	R.K. Instuif.	20.00 uur.
23	„ „	R.K. Vrouwengilde organiseert met het R.K. toneelgezelschap „Sneek” het stuk „Cupido in speelse lui”.	20.00 uur.
3-21	Kunstcentrum Prinsentuin	Tentoonstelling van aquarellen van Ned. kunstenaars.	
24-2 tot	„ „	Tentoonstelling van beeldhouwwerken en olieverven van Wilfried Put en Joyce van Rijn.	
14-3	„ „	De tentoonstellingen zijn geopend: maandags t.e.m. zaterdag van 9-17 uur, vrijdagavond van 19-21 uur.	

Kunstzaal v. Hulsen

OOSTERWOLDE

2	Aula R.H.B.S.	Concert door het Frysk Orkest.	20.00 uur.
---	---------------	--------------------------------	------------

RINSUMAGEEST

16	Geref. Kerk	Concert door het Frysk Orkest.	19.30 uur.
----	-------------	--------------------------------	------------

SNEEK

2	Amicitia	Toneelavond verzorgd door het Lyts Frysk Toaniel.	20.00 uur.
16	„	Uitvoering R.K. Toneel.	20.00 uur.
17	„	Chr. Oratoriumvereniging.	20.00 uur.
22	„	Toneelgroep „Studio”.	20.00 uur.

WOMMELS

9	Dielshûs	Concert door het Frysk Orkest.	20.00 uur.
---	----------	--------------------------------	------------

HOTELS - RESTAURANTS - RECREATIE

BOOTTOCHTEN OP DE FRIESE MEREN
SALONBOOT „GROUW“

Grouw - Inl. F. de Jong

DAG- en UURTOCHTEN
Bezorg u zelf zo'n prettige dag
op het water.

OOSTERVELDSTRAAT 34
Telefoon 05662 - 6 23

LEER ZEILEN EN BELEEF EEN PRACHT VAKANTIE OP HET FRIESE WATER

Besprek op tijd = nu bij

zeilschool Trye Hûs

Watersportbedrijf G. Vaartjes
GROUW - Telefoon 05662-4 43

Jeugdherberg Oer 't Hout zeilschool conferentieoord

GEDEMPTE HAVEN 26 - G R O U W

MOET U VROEG VAKANTIE NEMEN ?

Er is vanaf 16 april—10 september

elke week een cursus.

Recreatieoord „Yn 'e Lijte” - Grouw

Verhuur van vakantiebungalows 4-6 en 8 pers.

Vraagt inlichtingen en folders:

TH. SMEDING - Bird 33 - Telefoon 05662-4 87

Wij hebben ook vaste stand-
plaatsen voor caravans te huur
tegen speciaal tarief.

Naar Grouw ? dan Hotel Eisma

★

HET TREFFPUNT
VOOR DE WATERSPORTERS
Prima keuken

Akkrum Hotel-Cafe-Restaurant „Goerres”

Riant gelegen in 't Centrum, vlakbij station, aan het
vaarwater Grouw-Terhorne met ruim en rustig vis-
water. Gelegenheid voor pension, gerenommeerde
keuken - terras aan water en weg - parkeerterrein -
moderne accommodatie.

HET HOTEL TER PLAATSE
Telefoon 05665 - 3 12
Dir. Goerres

En overal staat men voor U klaar:

Prov. Friese VVV	: Stationsplein 2, Leeuwarden inlichtingen uitsl. hal NS-station directie en administratie	05100-24380 24002
Fed. Opsterland	: van Boelenslaan 12, Beetsterzwaag	05126-438
Fed. Merengebied	: Inlichtingen voorlopig Prov. Friese VVV, secr. Mr. P. J. Troelstraweg 21, Grouw	
Waddenfederatie		
(tevens voor Texel):	zie VVV's Waddeneilanden	
Akkrum	: Lange Miente 20	05665-355
Ameland	: Reeweg 34, Nes (1-4-1-9) Corresp.: Postbus 14, Nes-Ameland	05191-2020 2189
Appelscha	: Museum „In de Duinen" (1-7-1-9) Corresp.: Vaart ZZ 88,	05162-262
Bakkeveen	: Tsjerkewâl 122	
Balk	: zie Gaasterland	
Beetsterzwaag	: It Merkelân	05126-556
Bolsward	: Gasthuissingel 26	05157-2350
Delfstrahuizen VVV-		
Fr. Merenpoort:	D. Bonnema, Marwei 92, Delfstrahuizen	05144-218
Dokkum	: Hoogstraat A 3, corresp.: Postbus 53	05190-2866
Drachten	: HBS-straat 16	05120-2431
Eernewoude	: De Jong, Wiidswei 40	05117-390
Franeker	: Jan Stapertlaan 6	05170-2666, 2741
Gaasterland	: Jan Schotanusweg 1, Oudemirdum	05147-266
Garijp	: Greate Buorren 42	
Gorredijk	: Hoofdstraat 4	05133-1227
Grouw	: Prinses Beatrixweg 1	05662-333
Harlingen	: Voorstraat 37	05178-2276
Heeg	: Hoofdstraat 23	05154-2276
Heerenveen	: Achter de Kerk 2	05130-9196
Hindeloopen	: Oude Weide 22	05142-258
Joure	: Midstraat 101	05138-2394
Koudum	: Galamalaan, p.a. K. Hoekstra	05142-327, 361
Langweer	: Osingalaan 71	05138-9231
Leeuwarden	: zie Prov. Friese VVV	
Leeuwarden	: Engelsestraat 54	05100-24074
Lemmer	: Gemeentehuis Corresp.: Langestreek 3	05146-241 394
Makkum	: Brouwerssteeg 2a Correspondentie-adres: Vallaat 20	05158-471 05263-263
Noordwolde	: Pitrietstraat 2	05160-2568, 2244
Oosterwolde	: Schapekamp 6	05136-308
Oranjewoud	: Koningin Julianaweg 35	05130-7224
Oudehaske	: Oudehaske nr. 76	05193-833
Schiermonnikoog	: Oosterreeweg 29	05143-290
Sloten	: Koestraat 24	05150-4096
Sneek	: Martiniplein	05149-226
Staveren	: Smidstraat 3	05668-214
Terhorne	: Buorren 19	05620-8800
Terschelling	: Oosterburen 61, Midsland Haven, West-Terschelling (1-6-31-8)	2289
Vlieland	: Havenweg 10 Kiosk Aanlegsteiger (1-5-15-9)	05620-5757 5758
Wolvega	: Spoorringel 3	05620-2570
Workum	: Apotheek Beetstra, Noord 14 Corresp.: Doltewal 25	05151-591 241
IJlst	: Geuwkade 20	05155-319

Neem nu RIJLES bij de

Grouwster Autorijschool

in de nieuwe Morris-diesel

RUDI DE HAAN

„VAMOR” GEDIPL. INSTRUCTEUR

Tijdelijk Telefoon 05662-385 van 8—19 uur

GROUW - Kon. Julianastraat

Ondergetekende wenst zich te abonneren op

Dit is Friesland - toeristisch maandblad van Friesland
à f 5,— per jaar.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Het verschuldigde abonnementsgeld
is / wordt gestort op giro 116 01 17
van Uitgeverij Friesland te Grouw.

Handtekening

Voor uw
St. Pieter geschenken

vindt u een ruime keuze bij

„t Luxe Huis“

Hoofdstraat — Grouw

Een grote collectie St. PIETER GESCHENKEN

zoals verpakte: Ontbijtlakens, Baddoeken, Zakdoeken, Handschoenen, Sjaals, Schorten, Overhemden „Elmior“, Sokken, Nylons, Sets Lakens en Slopen, Vesten en Pullovers, Sporttruien.

Verder een grote keuze in: Watersportartikelen zoals Zwemvesten, Slaapzakken en luchtbedden, waterdichte zeilkleding

v. BORSSUM WAALKES
GROUW Telefoon 05662-5 76

Kan ongefrankeerd
zonder nadere
adresaanduiding
worden verzonden.

Administratie „DIT IS FRIESLAND“

POSTBUS 10

MACHTIGING no. 6

D O K K U M

WELKOM op de Friese Meren

WELKOM óók in **Hotel „De Wielen”**

SPECIALITEITEN KEUKEN

Voor **GEZELSCHAPPEN**
gereduceerde prijzen

Langweer

Telefoon 05138 - 91 85

Opleidingscentrum
voor iedere
AUTOMOBILIST(E)

**Verkeersinstituut
„FRIESLAND”**

Nieuwestad 45
LEEWARDEN
Tel. 2 11 05 - 3 05 00

Op lange en korte baan

RUITER
schaatsen

steeds vooraan!

Alleen gegarandeerd met het merk:

N.V. STOOMSCHAATSENFABRIEK

vh. Fa. G. S. RUITER

AKKRUM - sinds 1861

Telefoon 05665 - 3 04 b.g.g. 4 68

Telefoon
05130-*40 41

Waar vele wegen samenkomen
daár bent u hartelijk welkom in **Postiljon Motel Heerenveen**

IN DE ZOMER als het regent
IN DE WINTER met zijn lange avonden

Boekhandel Terpotra

brengt uitkomst met

POCKETBOEKEN

en

SPELLEN

(100 is maar 1)

(voor ouderen en de jongsten)

Parkstraat 20 - GROUW - Tel. 05562-3 85